

Asianro 95/00.01.00.01.00/2025

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
0023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 6.3.2025, VN/1288/2024
VN/1288/2024-MMM-2

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN LAUSUNTO

Suomen riistakeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi Luonnonvarakeskuksesta annetun lain ja ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain muuttamisesta.

Suomen riistakeskus pitää esitettyjä lakimuutoksia tarpeellisina. Riistataloutta ja metsästystä koskevien tilastojen tunnistaminen lainsäädännössä vahvistaa nykytilaa, sillä Luonnonvarakeskus jo nykyisellään tuottaa metsästystä ja riistataloutta koskevia tilastoja.

Tiedonhallintalain (laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta) 22 §:n mukaan tietojen luovuttamisen tulisi tapahtua teknisen rajapinnan avulla. Lain mukaan viranomaisen olisi toteutettava säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen sähköinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä teknisten rajapintojen avulla, jos vastaanottavalla viranomaisella on tietoihin laissa säädetty tiedonsaantioikeus. Haastavaksi on koettu tilanne, jossa Luonnonvarakeskuksen laissa säädetty tiedonsaantioikeus on puuttunut vapaaehtoisesti riistakeskukselle annettujen riistatietojen osalta.

Oma riista -palvelu pitää sisällään suuren määrän riistatietoa, jota Luonnonvarakeskus tarvitsee ja jota on tarkoituksenmukaista saattaa Luonnonvarakeskuksen käyttöön. Nykytilanteessa Luonnonvarakeskuksen kannanarvot ja tutkimusaineistot perustuvat merkittävältä osin Oma riista -palveluun vapaaehtoisesti kirjattuihin riistatietoihin. Tiedon keruu on jatkuvaa. Lainsäädäntömuutos koskisi sellaisia vapaaehtoisesti riistakeskukselle annettuja riistatietoja, joita ei lainsäädännössä tällä hetkellä tunnisteta. Kyseiset tiedot on katsottu salassa pidettäviksi, koska ne on vapaaehtoisesti annettu viranomaiselle tutkimusta tai tilastointia varten (julkisuuslain 24 §:n 1 momentti 16 kohta).

Havaintoja ja vapaaehtoisesti annettavia saalisilmoituksia kirjataan Oma riista -palvelun riistalokiin, joka toimii ikään kuin saalispäiväkirjana useille metsästäjille. Riistakeskus on palvelun käyttöehdoissa luvannut palvelun käyttäjille, ettei heidän riistatietojaan luovuteta ilman suostumusta. Riistalokiin tallennettujen tietojen osalta riistakeskus on pidättänyt itselleen oikeuden tuottaa kaikista tallennetuista riistatiedoista paikkatiedoiltaan karkeistettuja julkisia raportteja ja tilastoja. Tällaisista

raporteista eivät käy ilmi yksittäiset riistatapahtumat tarkalla paikkatiedolla, tai henkilötiedot. Lakimuutoksessa on syytä huomioida ja turvata tiedon saatavuus myös jatkossa.

Tällä hetkellä salassa pidosta poikkeaminen perustuu siis suostumukseen. Vuoden 2024 alusta alkaen Oma riista -palvelun käyttäjät ovat antaneet suostumuksensa tietojen luovuttamiseen Luonnonvarakeskukselle hyväksyessään samalla päivitettyt käyttöehdot ja tietosuojaselosteen. Jatkossa katsomme, että suostumusmenettely voisi liittyä henkilötietojen luovuttamiseen Luonnonvarakeskukselle.

Tiedon saannin jatkuvuus on asetettava kaiken keskiöön. Tämän vuoksi riistatieto ja henkilötieto (poislukien paikkatieto, jos se henkilötiedoksi katsotaan) on pidettävä myös jatkossa lähtökohtaisesti erillään.

Lakisääteisten saalisrekisterin tietojen (metsästyslain 38 b §) ja metsästäjärekisterin tietojen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a-c §) osalta on tietojen luovutuksen suhteen selkeät pykälät. Ylläpitämistämme rekistereistä voimme luovuttaa Luonnonvarakeskukselle sen tarvitsemat henkilötiedot ilman, että meidän tarvitsee riskeerata vapaaehtoisesti annettavien riistatietojen saatavuutta. Tieto metsästysharrastuksesta on siis saatavissa myös metsästäjärekisterin tiedoista, seuratiето ei muutoinkaan Oma riistassa ole läheskään aukotonta.

Tiedonsaantioikeuden kattamien tietojen olisi oltava välttämättömiä Luonnonvarakeskukselle lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Riistakeskus katsoo, että tietojen välttämättömyyttä tulisi määritellä tarkemmin lain esitöissä. Näkisimme tärkeäksi, että Suomen riistakeskukselle varattaisiin oikeus perustellusta syystä olla luovuttamatta salassa pidettäviä tietoja, mikäli tietojen luovuttaminen voisi jatkossa vaarantaa vapaaehtoisesti tuotettujen tietojen saamisen.

Vapaaehtoiset riistatiedot muodostavat erityisen merkittävän osan aineistoa, minkä avulla nykyisellään Luonnonvarakeskus tuottaa muun muassa hirvieläinten- ja villisian kanta-arviot. Nämä voidaan muodostaa ilman henkilötietoja. Myös jatkossa olisi tärkeää säännellä, että henkilötietoja luovutettaisiin vain erikseen perustellusta syystä. Aiempien kokemusten valossa voidaan todeta, että henkilötietojen siirtäminen ilman vahvaa perustetta voi vaarantaa vapaaehtoisten riistatietojen saannin. Tällä olisi merkittävät vaikutukset Luonnonvarakeskuksen kykyyn tuottaa laadukkaita riistaeläinten kanta-arvioita. Sen seurauksena muun muassa hirvieläinkantojen vaihtelut lisääntyisivät, millä voisi olla merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia vahinkojen lisääntymisessä maa- ja metsätaloudessa sekä liikenteessä.

Esitämme, että

7 a § Tiedonsaantioikeudet

Luonnonvarakeskuksella on oikeus saada pyynnöstä Ruokavirastolta salassapitosäännösten estämättä Luonnonvarakeskukselle tämän lain 2 §:n 1 momentin 1,2,4-6,8 ja 9 kohdissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot: 1) maatilarekisteristä; 2) nautarekisteristä; 3) lammas- ja vuohirekisteristä; ja 4) sikarekisteristä. Luonnonvarakeskuksella on oikeus saada pyynnöstä

Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä Oma riista -palvelusta salassapitosäännösten estämättä välttämättömät tiedot Luonnonvarakeskukselle tämän lain 2 §n 1 momentin 1 ja 4 kohdissa säädettyjen tutkimus- ja tilastointitehtävien hoitamiseksi.

Muutettaisiin muotoon:

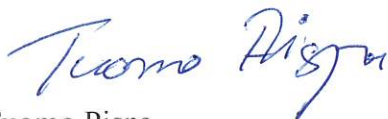
7 a § Tiedonsaantioikeudet

Luonnonvarakeskuksella on oikeus saada pyynnöstä Ruokavirastolta salassapitosäännösten estämättä Luonnonvarakeskukselle tämän lain 2 §:n 1 momentin 1,2,4-6,8 ja 9 kohdissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot: 1) maatilarekisteristä; 2) nautarekisteristä; 3) lammas- ja vuohirekisteristä; ja 4) sikarekisteristä.

Luonnonvarakeskuksella on oikeus saada pyynnöstä Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä Oma riista -palvelusta salassapitosäännösten estämättä välttämättömät tiedot Luonnonvarakeskukselle tämän lain 2 §n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdissa säädettyjen tutkimus- ja tilastointitehtävien hoitamiseksi sekä tuottaakseen tietoa ja asiantuntijapalveluita yhteiskunnallisen päätöksenteon sekä viranomaistoiminnan tueksi. Suomen riistakeskus voi perustellusta syystä olla luovuttamatta salassa pidettäviä tietoja, mikäli tietojen luovuttaminen voisi vaarantaa vapaaehtoisesti tuotettujen tietojen saamisen.

Suomen riistakeskus voi antaa yksittäistapauksessa luvan Luonnonvarakeskukselle henkilötietojen saamiseen Oma riista -palvelusta tutkimusta ja tilastointia varten, jos se on välttämätöntä Luonnonvarakeskukselle tämän lain 2 §n 1 momentin 1 ja 4 kohdissa säädettyjen tutkimus- ja tilastointitehtävien hoitamiseksi.

SUOMEN RIISTAKESKUS

Tuomo Pispala
hallintopäällikkö

Lausunnon valmistelivat hallintojuristi Saana Harju ja kehittämis-päällikkö Ville Hokkanen